

VERANTWOORDING WOORDENSCHATTOETSEN VOOR ISK-LEERLINGEN

De ISK-woordenschattoetsen meten de beheersing van de woorden uit sluis 1 uit de Streefwoordenlijst van Hacquebord, Alberts en Andringa [1]. In de Streefwoordenlijst staan de meest voorkomende woorden in de eerste twee jaren van het reguliere voortgezet onderwijs. De woorden uit sluis 1 zijn naar complexiteit verdeeld over drie verschillende toetsen.

Voor een driedeling in de complexiteit van de sluis 1-woorden is gekozen om ook voor ‘onder sluis 1-niveau’ een genuanceerd beeld te krijgen van de beheersing van de woordenschat. Door de toetsen op maat in te zetten, geven de toetsen u inzicht in de woordenschatontwikkeling van uw leerlingen. Ook krijgt u inzicht in waar nog aan gewerkt kan worden. Daarnaast biedt een onderverdeling van sluis 1 in sub-niveaus veel ISK-leerlingen al eerder een kans op een succes-ervaring: leerlingen die sluis 1 nog niet halen kunnen met de toetsen op de sub-niveaus toch groei laten zien.

TOTSTANDKOMING

Evaringsdeskundigen uit het ISK-veld zijn betrokken om te komen tot een verdeling van sluis 1 over drie sub-niveaus. Hen is gevraagd de woorden uit sluis 1 te verdelen over 3 sub-niveaus. Daarbij lieten ze meewegen hoe frequent leerlingen in aanraking komen met het woord, maar ook hoe noodzakelijk het is voor een voldoende functioneren in het Nederlandstalige onderwijs. Voor de drie verschillende sub-niveaus is een toets ontwikkeld. In onderstaande tabel is te zien welke toets op welk moment afgenomen kan worden*:

Toets	Afname	Beschrijving
Nederlands (NT2) Woordenschat Sluis 0 - 1 (ISK)	na 5 maanden	de sluis 1-woorden die een leerling na ongeveer een half jaar ISK-onderwijs zou moeten beheersen
Nederlands (NT2) Woordenschat Sluis 0 - 2 (ISK)	na 10 maanden	de sluis 1-woorden die een leerling na ongeveer een jaar ISK-onderwijs zou moeten beheersen
Nederlands (NT2) Woordenschat Sluis 0 - 3 (ISK)	na 15 maanden	de sluis 1-woorden die een leerling na ongeveer anderhalf jaar ISK-onderwijs zou moeten beheersen

* De afnamemomenten zijn slechts richtlijnen. Iedere leerling laat zijn eigen ontwikkeling zien. De toetsmomenten kunnen daarop afgestemd worden.

[1] Hacquebord, H.I., Alberts, N.H. & Andringa, S.J. (2011), Streefwoordenlijst voor de basisvorming 2007 – Herziene versie 2010. Arnhem/Groningen: Cito/Etoc.

OPBOUW TOETS

De toets bestaat uit betekenisvragen, clozevragen en contextvragen:

Type vraag	Toelichting type vraag	Percentage
betekenis	Wat betekent het dikgedrukte woord?	40%
cloze	Welk woord past het beste in de zin?	40%
context	In welke zin past dit woord het beste?	20%

De woordenschattoetsen geven een uitslag op de aspectscores op het gebied van vraagtype (betekenis, cloze en context) en woordsoort (werkwoorden, zelfstandig naamwoorden en overige woordsoorten).

Bij de selectie van de woorden die bevroegd worden in de woordenschattoetsen is sluis 1 van de Streefwoordenlijst vergeleken met de Basislijst Schooltaalwoorden vmbo van het ITTA [2]. Deze lijst bestaat uit woorden die van belang zijn om de teksten in de vakken goed te begrijpen. Ongeveer 50% van de doelwoorden uit de ISK-woordenschattoetsen komt voor in zowel de Streefwoordenlijst als de Basislijst Schooltaalwoorden.

KWALITEITSBORGING

Om het verschil in complexiteit tussen de toetsen ook te valideren, zijn de drie toetsen onderworpen aan een pre-test waaraan ruim 300 ISK-leerlingen hebben deelgenomen. Op basis van deze pre-test is de kwaliteit van de individuele items bepaald en zijn deze waar nodig aangepast. Daarnaast is er opnieuw gekeken naar de samenstelling van de toetsen op basis van de statistische analyse.

AFNAME

Nederlands Woordenschat sluis 0 - 1 t/m 3	Toelichting type vraag
Digitaal	ja
Op papier	nee
Aantal vragen	50
Tijdslimiet	30 minuten
Gebruik woordenboek	niet toegestaan

BEOORDELEN EN RESULTAAT

De score en de uitslag op de woordenschattoets worden direct na afname automatisch berekend.

De uitslag op een sub-niveautoets kan de volgende uitspraken doen:

- onder sub-niveau;
- op sub-niveau;

Voor de ISK-woordenschattoetsen geldt een cesuur van 65% op het betreffende sub-niveau. Dat wil zeggen dat de leerling minstens dat percentage van de vragen goed moet maken om te laten zien dat hij het betreffende sub-niveau beheerst.

[2] Verhallen, S., & Alons, L. (2010). Handleiding basislijst schooltaalwoorden vmbo. Amsterdam: ITTA-Instituut voor Taalonderzoek en Taalonderwijs Anderstaligen Universiteit van Amsterdam.